

tigheder. Jeg synes, det var kloge og velformulerede ord, vi hørte dér.

Og så vil jeg gerne gå over til at gøre op med tre både her i landet og ude over verden meget almindelige misforståelser:

Den ene går ud på, at FN kan sikre verdensfreden. Det er der mange mennesker der tror. Men det kan FN slet ikke. FN kan være en ramme om at træffe en række foranstaltninger, føre en række forhandlinger, yde hjælp på forskellig måde rundt omkring i verden, således at ufred undgås, men FN er ikke og kan ikke være en garant for fred på Jorden. Det er en overvurdering af FN's muligheder. FN har det som den lange kæde, der ikke er stærkere end dens svageste led, og selv når vi går til den lidt kortere kæde, der hedder Sikkerhedsrådet, så er der også dér den begrænsning, at der skal være en enorm overensstemmelse mellem denne kædes elementer, for at det, som helst skulle ske, kan lykkes.

Den anden misforståelse drejer sig om omfanget af en stats såkaldte indre anliggender. Det er åbenbart, at vi i de senere årtier og i det hele taget glidende i tiden efter Anden Verdenskrig i forhold til, hvordan opfattelserne var før Anden Verdenskrig, er midt i dybtgående ændringer, som har banet sig vej nu i en række årtier, og vi godkender ikke mere dette, at fordi der er tegnet en rød streg på kortet, altså en grænse ude i terrænet, så er alt, hvad der foregår inden for en sådan grænse, under alle omstændigheder de pågældende menneskers eget anliggende. Det gælder ikke mere, og man skal ikke være særlig profetisk begavet for at forudse, at det vil ændre sig yderligere.

Den tredje misforståelse gælder muligheden for at sætte faste regler op for fremtidig adfærd. Det gælder i meget andet end sikkerhedspolitik. Mange mennesker forventer, at vi besidder en evne til at forudse kommende begivenheder, situationer og mønstre. Også her har verden ændret sig. Tingene har fået mere fart på. Vi lever i en foranderlig og uforudsigelig verden. Så kan man fremtidsforske lige så meget, man vil – det er umuligt at fastlægge doktriner og lave faste mønstre, som gælder under alle omstændigheder, for omstændighederne skifter altså hele tiden. Men vi hører det så tit, også i mange andre sammenhænge: Hvad vil du gøre, hvis sådan og sådan? Ja, det er som regel hypoteser, som man ikke kan tage stilling til, og jeg skal minde om det gamle ord om, at én tåbe kan spørge om mere, end ti vise kan svare på.

Vi lever altså og må anerkende, at vi lever, i en foranderlig verden.

Og med omtalen af disse tre store, grundlæggende misforståelser vil jeg gerne bringe tre citater fra regeringens, udenrigsministerens, redegørelse, som er blandt de ting, som vi i CD særlig ønsker at fremhæve.

Det ene står under overskriften »Politiske og moralske aspekter af humanitær intervention«, og citatet er dette:

»Hvad det mest ansvarlige valg kan være, afhænger af den specifikke situation og overvejelser om konsekvenser for den nutidige og fremtidige retstilstand.« Der er en meget fornem sætning.

Længere nede på siden har vi så citatet af 7. april 1999 fra FN's generalsekretær, og jeg citerer ham altså for det, der her er citeret:

»Vi må ikke lade nogen være i tvivl om, at vi ikke kan acceptere strafrihed for masse mordere, de etniske udrensere og dem, der gør sig skyldige i grove og chokerende menneskerettighedskrænkelser. De Forenede Nationer vil aldrig være deres tilflugtssted og FN-pagten aldrig en kilde til retfærdiggørelse. Langsomt, men, tror jeg, sikkert udvikler der sig en folkeretlig norm imod voldelig undertrykkelse af minoriteter, som vil og må gå forud for hensynet til staternes suverænitet.«

Det var citatet fra FN's generalsekretær.

Og det tredje, jeg vil citere, er fra konklusionen, og dér skriver udenrigsministeren:

»Imidlertid er det nødvendigt bestandig at tilpasse redskaberne til omstændighederne og de herskende realiteter.«

Dertil kan jeg kun sige: Så sandt, som det er sagt.

CD finder fremstillingen både i DUPI's rapport og i regeringens redegørelse tilpas pragmatisk. Vi må erkende fraværet af absolutte doktriner, fordi de kan gælde til i overmorgen, og så er de ikke mere værd end avisen fra i forgårs. Det er pragmatisk, og det svarer til vores livsholdning og samfundsholdning, og vi tror også, at det svarer til almen dansk retsopfattelse.

Det, jeg her har sagt, gælder altså det hidtil skete, at det svarer til dansk retsopfattelse; de beslutninger, regeringen og Folketinget har truffet igennem 1990'erne svarer til almen dansk retsopfattelse. Om de vil gøre det fremover, turde være fremgået af det, jeg allerede har sagt, nemlig at det ved vi ikke noget om, og så må vi altså følge med og være pragmatiske